

Zásady směřování Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, na období 2012–2016

1 Poslání a východiska muzea (místo muzea ve společnosti a vize dalšího rozvoje stanovením vlastních cílů)

Poslání Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace zřízované Středočeským krajem, představuje nejdůležitější ideový prvek **zásad směřování muzea v časovém období let 2012–2016**. Tvoří podstatu, ze které pak vychází formulace **východisek** a hlavních **cílů** organizace. **Poslání** muzea bylo závazně stanoveno a **zakotveno v zákoně**. Odchýlit se od něj jakýmkoliv podstatným způsobem by mohlo vést k pochybnosti o vhodnosti těchto změn od právně vymezeného a definovaného směru.

Hornické muzeum Příbram se stalo dne 1. 1. 2003 na základě zákona č. 290/2002 Sb. příspěvkovou organizací Středočeského kraje. Uchovává nenahraditelné doklady o vývoji společnosti a přírody z území příbramského regionu, včetně příbramské části Podbrdská, Brd a středního Povltaví, pro které byla v průběhu dějin prioritní ekonomická i společenská role zdejšího báňského podnikání, dosahujícího zejména v 19. století světového významu, a s tím související jedinečnost nerostného bohatství, jakož i pokladnice přírodních krás krajiny. Společenským přínosem muzea je skutečnost, že svědectví o těchto důležitých fenoménech získává, schraňuje, eviduje, odborně zpracovává a zpřístupňuje formou vybraných veřejných služeb, s cílem uspokojovat kulturní, výchovné, vzdělávací a informační potřeby veřejnosti a přispívat ke změně člověka. Činí tak, aby zde zůstaly ony hodnoty i nadále pro budoucí generace jako paměť národa a součást kulturního a přírodního dědictví Středočeského kraje, České republiky i v mezinárodním kontextu. Jedná se o hodnoty dokládající značný ekonomický potenciál, hospodářskou, technickou a technologickou vyspělost Čech

ve sledovaném období a další s tím související skutečnosti. Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, se tímto snaží plnit svoji základní funkci především ve smyslu znění zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sběrka Hornického muzea Příbram se tvoří díky vědeckému poznání a vlastní koncepci sbírkotvorné činnosti vycházející z dlouhodobé tradice muzejnictví na Příbramsku, s kořeny v roce 1886 (datum vzniku muzea), jehož stěžejní oblastí zájmu byla a zůstává sbírkotvorná, badatelská, vědecko-výzkumná, vzdělávací, výchovná, metodická, informační a prezentační práce zaměřená na dominantní priority regionu, kterými bylo hornictví a hutnictví, neoddelitelně spjaté s přírodním bohatstvím. Tyto odborné aktivity představují základní stavební kámen při stanovení **východisek** v rámci muzejní činnosti, garantované pracovištěm společenských věd (archeologické, pracoviště dějin hornictví a hutnictví, obecných dějin regionu, moderních dějin a etnografické), přírodních věd (mineralogicko-geologické, botanické a zoologické), konzervátorsko-restaurátorským pracovištěm, styku s veřejností, činností muzejního pedagoga a muzejní knihovny.

Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, působí ve svých areálech v Příbrami - Březových Horách (Hornický skanzen Březové Hory) a v pobočkách: v Muzeu zlata v Novém Kníně, Skanzenu - muzeu vesnických staveb středního Povltaví (MVS) ve Vysokém Chlumci, v Muzeu Špýchar v Prostřední Lhotě a v Památníku Vojna u Lešetic. Společnou charakteristikou všech lokalit je skutečnost, že tato místa byla dotčena báňským podnikáním. Těžbou a zpracováním rud stříbra a olova, povltavské žuly, zlata, železných rud a uranu, což se pak zobrazuje v mnoha výstupech tohoto muzea technického zaměření.

Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, podobně jako jiná muzea, se neustále vyvíjí. Jde o proces nepřetržitého přizpůsobování se jiným skutečnostem. Odráží v sobě změny okolního prostředí, nová pojetí prezentace, znalosti a sdělení vyplývající z modernizace technologií, objevů, interpretačních důkazů, filozofických přístupů a také z ekonomických stimulů.

To vše se promítá do **poslání** muzea a **hledání** optimálních **východisek** směřujících k **cíli**. Aby mohlo být vše plněno ve znění výše citovaného zákona a dalších legislativních norem, musí dojít k vytyčení a postupné realizaci jednotlivých

cílů a dílčích podpůrných kroků, reagujících na vzpomínané podněty. **Posláním** muzea je, jak již bylo konstatováno, realizace hlavního cíle, t. j. **poskytování zvláštní formy veřejné služby** napomáhající ke **změně člověka**. Cílem po absolvování všech kroků při hledání **východisek** se jeví úsilí ovlivňující chování a jednání lidí, včetně zlepšení kvality života a naplňování potřeb Středočeského kraje i celé společnosti.

Pro zdárné dosažení **poslání** je nutné vytvořit **tři** nezbytné **předpoklady představující východiska** k úspěchu: vyhledat vhodné **příležitosti**, prokázat příslušnou **kompetenci** a náležitým způsobem se v tomto prostředí **angažovat**. Kvalitně formulované **poslání** přináší řadu pozitivních efektů - pomáhá pochopit smysl a záměr činnosti muzea, poskytuje oporu při rozhodování o využití zdrojů fungování muzea a nastiňuje klima v samotné organizaci, formuje kulturu muzea při zvládnutí zvoleného východiska.

Poslání má zcela konkrétní kontury vzhledem k důvodům, proč bylo muzeum založeno a proč existuje (viz vzpomínané zákony), a zároveň popisuje svůj vztah k **dosažení** předpokládaných **užitků**. Muzeum navíc usiluje o to, aby z tzv. **uživatelů** jeho služeb a činností byli též aktivní spolupracovníci. **Výkonnost** muzea se následně může hodnotit dle **velikosti užitku, který muzeum společnosti přineslo**.

K dobré **výkonnosti** je zapotřebí dobrý plán, vhodný marketing (což je zejména znalost trhu a jeho segmentů), kvalitní pracovní tým a nezbytné finanční zdroje získané správně nastavenými zásadami směřování této příspěvkové organizace Středočeského kraje. **Poslání**, díky kterému Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, zaujalo ve spektru ostatních kulturních organizací **Středočeského kraje i České republiky svoji charakteristickou identitu**, vytváří prostor pro dosažení **východisek** při zvládnutí stanovených úkolů na cestě k budoucnosti. Navržené zásady směřování mají dlouhodobý charakter.

Již při založení příbramského muzea v roce 1886 bylo důležité definování **vize muzea**. Ta je nepostradatelná i pro úspěšné naplnění poslání a konstruování zásad směřování současného Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace. Dle elementární definice by měla být **vize** stručná a srozumitelná pro každého a měla by dát jasnou představu o tom, čím by Hornické muzeum Příbram, příspěvková

organizace, ve stanoveném časovém horizontu mělo být. Svým obsahem směřuje do budoucnosti.

Vizi Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, můžeme vyjádřit touto myšlenkou: „Chceme ochraňovat, udržovat a rozvíjet kulturní a přírodní dědictví hornického Příbramska, jedné z nejvýznamnějších lokalit Středočeského kraje v srdci Čech, a to i v mezinárodním kontextu, v duchu uspokojování potřeb člověka.“

Pro realizaci této **vize** zajistíme především náležitou péči o Sbíрку Hornického muzea Příbram a o všechny majetek Středočeského kraje ve správě muzea. Zabezpečíme také jejich patřičné využití. Budeme pokračovat v dalších aktivitách směřujících ke zhodnocování svěřených kulturních a duchovních hodnot ve vztahu k veřejnosti. **K dosažení vize si vytyčujeme 8 prioritních oblastí:**

1. Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty)
2. Přístup
3. Produkt
4. Vzdělávání
5. Lidské zdroje a institucionální kultura
6. Organizace a řízení
7. Financování
8. Spolupráce a synergie

2 Priority muzea

Při naplňování úkolů korespondujících s vizí muzea a spjatých s posláním instituce, díky zvládnutí optimálních východisek na této dlouhodobé cestě k cíli, si Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, stanovilo následující priority:

Priorita 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty)

Cíl: Dosáhnout veškerých zákonem definovaných norem pro péči o Sbíрку Hornického muzea Příbram a mezinárodních standardů péče o sbírkové předměty i o další svěřené hodnoty.

Priorita 2: Přístup

Cíl: Systematicky odstraňovat bariéry (fyzické, psychologické, senzorické) bránící přístupu do muzea a ke sbírkovým předmětům a k jejich plnějšímu využití; podporovat návštěvnost a veškeré formy využití muzejních zdrojů veřejností.

Priorita 3: Produkt

Cíl: Zlepšit a inovovat produkty poskytované uživatelům a vytvořit vyšší přidanou hodnotu uchovávaným sbírkovým předmětům.

Priorita 4: Vzdělávání

Cíl: Profilovat vzdělávací funkci jako jednu z hlavních oblastí činnosti a poslání muzea.

Priorita 5: Lidské zdroje a institucionální kultura

Cíl: Zvyšovat motivaci a kvalifikaci pracovníků a proměnit institucionální kulturu tak, aby se stala otevřenější, aby akceptovala pojetí muzea jako veřejné služby a orientovala se na dosahování nejvyšší kvality ve všech výstupech.

Priorita 6: Organizace a řízení

Cíl: Zavést do praxe principy plánování a hodnocení, vytvořit organizační nástroje k naplňování uvedených priorit a cílů.

Priorita 7: Financování

Cíl: Vytvořit optimální mechanismy a využít všech podmínek a kapacit financování k naplnění priorit, východisek a cílů v kontextu s možnostmi, cíli a zájmy zřizovatele - Středočeského kraje, jakož i dalších zdrojů financování, včetně zahraničních.

Priorita 8: Spolupráce a synergie

Cíl: Intenzivně budovat vzájemnou spolupráci mezi dalšími muzei, zejména Středočeského kraje, a vytvářet společné produkty (i v mezinárodním kontextu).

3 Úkoly a cíle pro období 2012–2016

Základním **cílem** Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, je **uspokojování potřeb** Středočeského kraje, jakož i celé společnosti, a **ovlivňování změn člověka**, jeho výchovy, chování, jednání a s tím související získávání nových příznivců, spolupracovníků, všeobecně uživatelů. Stanovených **úkolů** při dosažení svého cíle v období let **2012–2016** chce muzeum dosáhnout v 8 výše uvedených prioritních oblastech.

Rok 2012:

Priorita 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty) byla v popředí zájmu HM Příbram v r. 2012 při **modernizaci depozitáře** podsbírky č. 25 historického a etnografického textilu, situovaného v cáchovně Ševčinského dolu, a při vybudování **nových depozitářů** podsbírky 05 botanické a 08 zoologické, umístěných v cáchovně dolu Vojtěch.

V souvislosti s Prioritou 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty), Prioritou 2: Přístup (systematické využívání sbírkových předmětů, usilování o rozvoj návštěvnosti při využívání muzejních zdrojů veřejností), Prioritou 3: Produkt (inovace produktů poskytovaných uživatelům a vytváření vyšší přidané hodnoty uchovávaných sbírkových předmětů jejich expoziční prezentací), Priorita 4: Vzdělávání (profilace vzdělávací funkce muzejních expozic), Priorita 7: Financování (využití dalších zdrojů financování aktivit muzea, včetně expozičních) a Priorita 8: Spolupráce a synergie (spolupráce s dalšími muzei, zejména Středočeského kraje) připravilo v r. 2012 HM Příbram díky obci Chotilsko, v součinnosti s Muzeem Podblanicka Vlašim a s dalšími subjekty **novou stálou expozici o výstavní ploše 250 m² s názvem „Z historie staré Vltavy“**, která obohatila prezentační nabídku v rámci pobočky Muzea Špýchar Prostřední Lhota, s akcentem na problematiku těžby a zpracování zlata a kamene ve středním Povltaví. Projekt byl **spolufinancován Evropskou unií** z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a z rozpočtu obce Chotilsko (v celkové částce 800 000,- Kč). Obec Chotilsko se před časem

zasloužila i o vznik této pobočky muzea (**expoze bude slavnostně zpřístupněna na jaře 2013**).

Ve vztahu k naplňování Priority 5: Lidské zdroje a institucionální kultura muzeum obsadilo místo sezónní uklízečky pro Skanzen Vysoký Chlumeč, vzhledem k rozšíření expoziční nabídky skanzenu na celkový počet 15 prohlídkových objektů.

Rok 2013:

V kontextu s Prioritou 1: Základní muzejní funkce (péče o svěšené hodnoty) muzeum iniciovalo **vykoupení pozemku parkoviště** od stávajících soukromých majitelů **v areálu dolu Anna** v Příbrami - Březových Horách (parc. č. 52/17, o rozloze 1 172 m², cena 1 470 000,- Kč), které je jediným dostupným v této části města a je z návštěvnického hlediska nejvyhledávanějším v rámci muzea (fárání do historického podzemí dolů, jízdy hornickým vláčkem atd.). Muzeum parkoviště využívá od r. 1998 bezúplatně. Dosavadní majitelé hodlali tento pozemek prodat z důvodu ukončení svých podnikatelských aktivit. Získání pozemku parkoviště přispělo k zásadnímu vyřešení majetkových vztahů v dané lokalitě a k vytvoření podmínek pro další bezproblémové využití jedné z nejatraktivnějších turistických nabídek v rámci Středočeského kraje.

V roce 2012 požádalo HM Příbram o **grant Ministerstvo kultury ČR v rámci Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO)**, část D na restaurování historického nábytku pro stálou expozici ve Skanzenu Vysoký Chlumeč **s realizací v r. 2013** (částka 135 000,- Kč).

V souvislosti s naplňováním Priority 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt a 4: Vzdělávání, chce muzeum využít unikátnosti historického podzemí zdejších dolů k nabídce názorného a interaktivního produktu pro laickou i odbornou veřejnost v podobě **instalace funkční repliky původního vodního kola z 18. století** v komoře dolu Anna s cílem prezentace vodního pohonu v dějinách hornictví, jako klíčového fenoménu při báňském podnikání před aplikací parní trakce (celkové náklady činí 900 000,- Kč).

S ohledem na řešení strategického cíle v rámci Priority 2: Přístup, 3: Produkt, 4: Vzdělávání, 7: Financování a 8: Spolupráce a synergie - rozšířilo muzeum již existující výchovně vzdělávací projekt s názvem **„Školní rok v Hornickém muzeu**

Příbram“ (přednášky, naučné vycházky, exkurze, odborné praxe, soutěže, výzkumy, školní veletrhy, koncerty, ediční činnost, odborné práce aj.) **na více škol** regionu s využitím nově zpracované koncepce spolupráce se školami (podle metodického portálu www.rvp.cz – strukturovaná prezentace vzdělávacích programů). HM Příbram dále poskytlo svoji nabídku výchovně vzdělávacích produktů v souvislosti s projektem Výchovného institutu Středočeského kraje orientovaného na **vzdělávání seniorů**. Obdobného zaměření byla v r. 2013 rovněž účast Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, při projektu tzv. „Akademie třetího věku“ organizovaného Vysokou školou evropských a regionálních studií, o.p.s. Příbram, za finanční podpory města Příbram. V roce 2013 HM Příbram participovalo na základě již uzavřené partnerské smlouvy (na období 2012–2014) v rámci probíhajícího projektu spolufinancovaného z **Operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ s názvem „Dotkni se 20. století,“** ve spolupráci s Národním muzeem Praha, FF UK Praha, Asociací učitelů dějepisu ČR, Asociací muzeí a galerií ČR. Muzeum tím získalo kromě další klientely také nové interaktivní výukové programy. Na základě partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic HM Příbram zajistilo odborné exkurze pro členy sdružení **Akademie für Natur und Industriekultur** ze SRN a ČR na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“. **Projekt byl financován z Dispositionsfonds der Euregios, program INTERREG IV, doba realizace 2007–2013.**

Ve vztahu k Prioritě 5: Lidské zdroje a institucionální kultura muzeum zavedlo od 1. 1. 2013 nové úsporné řešení hlídání v areálu Památníku Vojna s ostrahou od 18. 00 do 6.00 v pracovní dny a o svátcích a ve dnech pracovního klidu nepřetržitě. „Uspořené“ úvazek 1 pracovníka ostrahy využilo muzeum k obsazení 0,5 úvazku pracovníka sezónní údržby v Památníku Vojna a 0,5 úvazku pracovníka sezónního průvodce ve Skanzenu Vysoký Chlumeč.

Ve smyslu naplňování Priority 2: Přístup, 7: Financování a 8: Spolupráce a synergie participuje HM Příbram s městem Příbram na projektu v rámci **ROP NUTS II Střední Čechy s názvem „Propagace turistické destinace Příbramsko“**, jako partner města Příbram na základě Smlouvy o partnerství a Dodatku č. 1, s realizací

do 31. 12. 2017 formou účasti na veletrzích cestovního ruchu v ČR, SRN a Polsku, a dále získáním nových propagačních materiálů s cílem zvýšení podílu cestovního ruchu jako růstové ekonomické aktivity v Příbrami i Středočeském kraji.

Rok 2014:

Z důvodu záchrany bezprostředně ohrožených objektů, významných z hlediska historického i architektonického, v kontextu s Prioritou 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty) plánuje muzeum ve Skanzenu Vysoký Chlumeč **transfer a znovupostavení historické kovárny z 19. století z Jiví u Heřmaniček** (celkové náklady 2 000 000,- Kč); objekt je bezprostředně ohrožen zánikem – majitel do r. 2014 zatím odložil jeho demolici, poté tam hodlá stavět nový dům. Kovárna patřila spolu s mlýnem k nepostradatelným technickým stavbám vesnického prostředí středního Povltaví.

V souvislosti s Prioritou 2: Přístup - muzeum plánuje pro Památník Vojna **nákup tzv. schodolezu** (cena 220 000,- Kč), s jehož pomocí budou mít **tělesně handicapovaní** možnost navštívit též expozice v objektu bývalého vězeňského kulturního domu z doby komunistické totality po únoru 1948, dále ubytovacího objektu G a galerie moderního výtvarného umění Orbis Pictus Europa, situované v někdejší tzv. nové lágrové kuchyni. Tato investice bude znamenat, že i tělesně postižení se dostanou bez problémů do všech expozičních objektů Památníku Vojna.

Ve smyslu znění Priority 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup a 7: Financování, bude **HM Příbram usilovat o získání pozemku a objektu bývalých garáží a archivu v areálu dolu Anna**, využívaných doposud s. p. DIAMO, o. z. Správa uranových ložisek Příbram. Dle sdělení vedení s. p. DIAMO hodlá podnik tyto nemovitosti v r. 2014 prodat nebo převést jako nepotřebný majetek (cena nemovitostí dle znaleckého odhadu činí 1 849 600,- Kč). V případě zájmu ze strany Středočeského kraje je vedení s. p. DIAMO připraveno jednat s reprezentací kraje i o **bezúplatném převodu práva hospodaření**. HM Příbram by tento objekt (parc. č. 2011, o výměře 431 m²) využilo jako deponiční prostory a zároveň by zužitkovalo i přiléhající pozemek (parc. č. 5218, o výměře 1 737 m²), neboť představuje jedinou příjezdovou komunikaci k muzeu, kterou dosud využívá HM Příbram pouze na základě zřízení věcného břemene jízdy a chůze; proto se jeví důležitým počinem

záměr muzea získat i tento pozemek do vlastnictví Středočeského kraje s právem hospodaření muzea.

V případě Priority 3: Produkt - chce muzeum uskutečnit **další etapu inovace nejstarší z expozic** v cáchovně Ševčinského dolu s názvem „Z dějin příbramského hornictví“ - oddělení, které je věnováno středověké montánní činnosti.

Priorita 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt, 7: Financování bude dosažena realizací stálé výstavy v areálu Památníku Vojna (objekt velitelství, suterén) s názvem „**Výslechové metody Státní bezpečnosti v 50. letech 20. století**“, s **finančním krytím z Grantové agentury ČR** (v celkové částce 70 000,- Kč).

S ohledem na Prioritu 4: Vzdělávání, hodlá muzeum pokračovat aktualizovanou formou v již existujícím výchovně vzdělávacím projektu s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ a v projektu „**Dotkni se 20. století**“. V r. 2014 bude tento projekt ukončen.

Ve vztahu k dosažení Priority 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt, 4: Vzdělávání, 7: Financování, 8: Spolupráce a synergie připraví HM Příbram projekt s **možností financování v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR** s názvem „**Vlivy lidové hmotné kultury na utváření krajiny a sídel středního Povltaví**“ (v celkové výši 1 200 000,- Kč, realizace v období 2014- 2017).

V rámci dosažení Priority 5: Lidské zdroje a institucionální kultura plánuje muzeum, s ohledem na dosavadní stoupající zájem veřejnosti, obsazení místa dalšího sezónního průvodce pro Skanzen Vysoký Chlumec.

Rok 2015:

Ve vztahu k Prioritě 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty) plánuje Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, uskutečnit ve Skanzenu Vysoký Chlumec **stavbu kopie objektu dřevěné kapličky z 1. pol. 19. stol. ze Sedlčanska** (celkové náklady 1 000 000,- Kč), která typologicky v rámci Skanzenu Vysoký Chlumec doposud schází. V souvislosti s naplňováním Priority 2: Přístup a Priority 3: Produkt chce muzeum realizovat **další etapu inovace nejstarší z expozic**

váchovně Ševčinského dolu s názvem „Z dějin příbramského hornictví“ - části zaměřené na problematiku 18. - 19. století.

V rámci atraktivnějšího využití expozičních celků a přípravy kvalitnějších a inovovaných produktů chce muzeum **uvést opět do pohybu pomocí již existující přípojky plynu vojtěšský parní těžní stroj z roku 1873 - nejstarší dochovaný v ČR** (celkové náklady 3 600 000,- Kč), jako unikátní ukázkou fungování důmyslného technického zařízení ve stříbrorudném dole, kde bylo r. 1875 dosaženo poprvé na světě 1 000 m hloubky. Muzeum zároveň plánuje **v areálu Památníku Vojna vybudování repliky původní těžní věže šachty Vojna č. 2 z r. 1948** (celkové náklady 2 500 000,- Kč), s cílem navození atmosféry autentického prostředí uranových dolů, ve kterém političtí vězni pracovali proti své vůli a mnohdy ve zcela nelidských podmínkách.

S ohledem na naplňování strategického cíle v rámci Priority 4: Vzdělávání hodlá muzeum pokračovat inovovanou verzí v již existujícím výchovně vzdělávacím projektu s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“.

Ve vztahu k prioritě 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt, 4: Vzdělávání, 7: Financování připravuje HM Příbram realizaci výstavy a doprovodné publikace s názvem „**Letecké snímky ubytovacích a pracovních areálů pro nesvobodné pracovní síly při uranových dolech na Příbramsku**“, s finančním krytím od Grantové Agentury ČR (v celkové výši 70 000,- Kč).

Ve vztahu k dosažení Priority 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt, 4: Vzdělávání, 7: Financování, 8: Spolupráce a synergie předpokládá HM Příbram v roce 2015 pokračovat v realizaci projektu s **možností financování v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR** s názvem „**Vlivy lidové hmotné kultury na utváření krajiny a sídel středního Povltaví**“ (v celkové výši 1 200 000,- Kč, na období 2014-2017).

V rámci naplňování Priority 5: Lidské zdroje a institucionální kultura plánuje muzeum obsadit další pracovní místo sezónního údržbáře pro areál Skanzenu Vysoký Chlumeč (skanzen má rozlohu 3 ha a obsahuje 15 historických objektů).

Rok 2016:

Ve snaze o dosažení Priority 1: Základní muzejní funkce (péče o svěřené hodnoty) chce muzeum v prostředí Skanzenu Vysoký Chlumeck uskutečnit **vybudování kopie rybářské bašty z 18. – 19. století** (celkové náklady 2 500 000,- Kč), v místech dochovaných původních historických sádek – pro realizaci specializované expozice o vývoji rybníkářství na Sedlčansku, jedné z hospodářských dominant regionu v minulosti, spjaté s působením slavného rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan v 16. století.

V souvislosti se zvládnutím Priority 2: Přístup a Priority 3: Produkt se muzeum bude zasazovat o **další etapu inovace nejstarší z expozic** váchovně Ševčinského dolu s názvem „Z dějin příbramského hornictví“ - nejnovější etapa báňské činnosti až po současnost. Muzeum dále plánuje **stavbu repliky dřevěné ubytovací budovy bývalého vězeňského lágru v Památníku Vojna, s cílem názornějšího dokreslení ponuré atmosféry tohoto místa spojeného s utrpením našich spoluobčanů v době nesvobody** (celkové náklady 3 000 000,- Kč).

S ohledem na naplňování hlavního cíle v rámci Priority 4: Vzdělávání zamýšlí muzeum pokračovat v již existujícím výchovně vzdělávacím projektu s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“, se zakomponováním všech nejnovějších vstupů.

Ve vztahu k dosažení Priority 1: Základní muzejní funkce, 2: Přístup, 3: Produkt, 4: Vzdělávání, 7: Financování, 8: Spolupráce a synergie by mělo v r. 2016 probíhat řešení projektu s **možností financování v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR** s názvem „**Vlivy lidové hmotné kultury na utváření krajiny a sídel středního Povltaví**“ (v celkové výši 1 200 000,- Kč, na období 2014- 2017).

V rámci naplňování Priority 5: Lidské zdroje a institucionální kultura muzeum plánuje rozšíření pracovního úvazku muzejního pedagoga z 0,6 na 1 celý úvazek, s ohledem na předpokládaný nárůst výchovně vzdělávacích a doprovodných akcí pořádaných pro školy a mládež ve Skanzenu Vysoký Chlumeck.

4 Správa a ochrana sbírek

Správa a ochrana Sbírkového muzea Příbram, příspěvkové organizace, je základní muzejní funkcí v rámci péče o svěřené hodnoty a představuje zároveň prioritní oblast č. 1 při směřování muzea k vytyčenému cíli.

Strategický cíl: Dosáhnout veškerých zákonem definovaných norem pro péči o Sbírkové muzeum Příbram, příspěvkové organizace, a mezinárodních standardů péče o sbírkové předměty.

Dílčí cíle:

- řešení dislokace uložení sbírkových předmětů (nové depozitární prostory v cáchovně Ševčinského dolu, cáchovně dolu Vojtěch a v Památníku Vojna v r. 2012 a 2013)
- průběžná evidence sbírkových předmětů (tzv. I. a II. stupeň) a jejich inventarizace a dokumentace
- kontinuální proces konzervování a restaurování (s využitím částečného financování i z jiných zdrojů – odevzdaná žádost o dotaci Ministerstva kultury ČR z programu ISO/část D na r. 2013 ve výši 135 000,- Kč)
- proces akvizic (s důrazem na jedinečnost předmětů, jejich možné ohrožení mimo muzeum, kontinuitu obsahu sbírek se zaměřením na montánní problematiku)

Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, se snaží plnit svoji základní funkci ve smyslu znění zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sbírkové muzeum Příbram, příspěvkové organizace, se tvoří díky vědeckému poznání a vlastní koncepci sbírkotvorné činnosti zaměřené na dominantní priority regionu, kterými bylo hornictví a hutnictví, neoddělitelně spjaté s přírodním bohatstvím. Vlastní koncepce a zásady výše citované činnosti jsou definovány v Dokumentu k nabývání sbírek (Koncepce a zásady sbírkotvorné činnosti Hornického muzea Příbram z 2. 1. 2003). Jsou rovněž uvedeny ve Zřizovací

listině Hornického muzea Příbram, Článek II a VII z 5. 3. 2003, a v Organizačním řádu Hornického muzea Příbram, §1, z 5. 3. 2003. Sbírkový fond (Sbírka Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace) je složen z 16 podsbírek.

- A/ Přírodovědné:
- 1/ Mineralogická, tektitů, paleontologická
 - 2/ Geologická
 - 3/ Petrografická
 - 4/ Botanická
 - 5/ Zoologická
- B/ Společenských věd:
- 6/ Archeologická
 - 7/ Historická
 - 8/ Etnografická
 - 9/ Numizmatická
 - 10/ Militarií
 - 11/ Výtvarného umění
 - 12/ Písemností a tisků
 - 13/ Historického a etnografického textilu
 - 14/ Přenesených historických staveb – skanzen
 - 15/ Historie hornictví a hutnictví
 - 16/ Památník Vojna.

Stav evidence Sbírky Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, evidenční číslo v CES: OMP/002-04-24/092002 a počet evidenčních čísel sbírkových předmětů (přírůstkových a inventárních) ke dni 2. 11. 2012 (počet sbírkových předmětů).

Sbírka Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, je složena ze 16 podsbírek (viz výše); jejich přírůstky jsou zaznamenávány do šesti přírůstkových knih pod přírůstkovými čísly (tzv. chronologická evidence) a dále rozpracovány v záznamech na kartách do tzv. druhého stupně evidence pod inventárními čísly (tzv. systematická evidence). Evidenční záznamy sbírky jsou vedeny také v pomocné

elektronické podobě v programech Cesík01. a Demus99. Pravidelně v daných intervalech je zasílán Ministerstvu kultury ČR formulář "Žádosti o provedení změn v centrální evidenci sbírek (CES), týkajících se výčtu evidenčních čísel podle § 7 odst. 2 zákona č. 122/2000 Sb." a jeho kopie je zasílána Krajskému úřadu Středočeského kraje - Odboru kultury a památkové péče.

V "Knize přírůstků MGO HM Příbram" (mineralogicko geologické oddělení) jsou vedeny přírůstky 3 podsbírek:

- 01 geologická
- 02 petrografická
- 25 jiná - mineralogická, tektitů, paleontologická

a obsahují záznamy 182 přírůstků (182 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 5 793 inventárních čísel.

V "Knize botanické podsbírky" jsou vedeny přírůstky 1 podsbírky:

- 05 botanická.

Tato podsbírka obsahuje záznamy 344 přírůstků (344 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 11 698 inventárních čísel.

V „Knize zoologické podsbírky“ jsou vedeny přírůstky jedné podsbírky:

- 08 zoologická.

Tato zoologická podsbírka obsahuje záznamy 866 přírůstků (866 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 862 inventárních čísel.

V "Přírůstkové knize Skanzenu Vysoký Chlumec" (MVS) jsou vedeny přírůstky 1 podsbírky:

- 22 přenesené historické stavby ("skanzen")

a ta obsahuje záznamy 600 přírůstků (600 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 587 inventárních čísel.

V "Přírůstkové knize společenských věd" (SV) jsou vedeny přírůstky 9 podsbírek:

- 09 archeologická
- 10 historická
- 11 etnografická
- 13 numizmatická
- 14 militaria
- 15 výtvarného umění
- 19 písemnosti a tisky
- 24 další - historie hornictví a hutnictví
- 25 jiná - historického a etnografického textilu

a obsahují záznamy 9 931 přírůstků (9 931 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 50 615 inventárních čísel.

V „Přírůstkové knize Památník Vojna“ jsou vedeny přírůstky 1 podsbírky:

- 25 jiná – Památník Vojna.

Tato podsbírka obsahuje záznamy 183 přírůstků (183 přírůstkových čísel), v CES je hlášeno 175 inventárních čísel.

Ke dni 2. 11. 2012 obsahují přírůstkové knihy Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, celkem záznamy 12 106 přírůstků (12 106 přírůstkových čísel), v CES je celkem hlášeno 69 730 inventárních čísel.

Poznámka: je použito číslování a názvů podsbírek podle CES.

Sbírka Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, evidenční číslo v CES: OMP/002-04-24/092002 (počet sbírkových předmětů.)

Tabulka počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů (přírůstkových a inventárních) ke dni 2. 11. 2012:

Vyřazena a blokována jsou čísla předmětů vrácených v restituci, odepsaných předmětů, převodů (např. do archivu, jiného muzea, knihovny a pod.), zrušených zápisů předmětů nepřirazených žádné podsbírce a čísla duplicitních záznamů.

Hornické muzeum Příbram,
příspěvková organizace

Počet inventárních čísel zapsaných v CES k 2. 11. 2012

Přír. kniha	č_podsírky	název podsírky	počet_inv_č	poznámka
BOTANICKÁ	5	botanická	11698	
MGO	1	geologická	612	
MGO	2	petrografická	1015	
MGO	25	jiná - mineralogická, tektitů, paleontologická	4166	
MVS	22	přenesené historické stavby ("skanzen")	587	
PV	25	jiná - Památník Vojna	175	
SV	9	archeologická	37932	
SV	10	historická	2942	
SV	11	etnografická	3689	
SV	13	numismatická	0	
SV	14	militária	145	
SV	15	výtvarného umění	1912	
SV	19	písemnosti a tisky	908	
SV	24	jiná - historie hornictví a hutnictví	2071	
SV	25	jiná - historického a etnografického textilu	1016	
ZOOLOGICKÁ	8	zoologická	862	
celkem			69730	

Počet přírůstkových čísel zapsaných v přírůstkových knihách k 2. 11. 2012

Přír. kniha	počet pč.	poznámka
BOTANICKÁ	344	
MGO	182	Mineralogicko-geologické oddělení
MVS	600	Muzeum vesnických staveb Vys. Chlumec
PV	183	Památník Vojna
SV	9931	Společenské vědy
ZOOLOGICKÁ	866	
celkem	12106	

Zpracoval dne 2. 11. 2012 Antonín Švec

Všechny sbírkové předměty Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, jsou zapsány v I. stupni evidence, 95,9 % je k 2. 11. 2012 zpracováno v tzv. II. stupni evidence. Snahou muzea je přiblížit se s evidencí II. stupně 100% stavu I. stupně. Všechny sbírkové předměty z fondů Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, jsou zaneseny do elektronické podoby pro potřeby CES (centrální evidence sbírek), osvědčení o provedeném zápisu do centrální evidence podle §5 odst. 1 zákona č. 122/2000 Sb., bylo vydáno Ministerstvem kultury ČR 4. 6. 2002 (č. osvědčení 092002). Sbíрка Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, byla zapsána do centrální evidence pod evidenčním číslem OMP/002-04-24/092002, s uvedením změny vlastníka k 19. 5. 2003 na Středočeský kraj, změnou správce sbírky na Hornické muzeum Příbram a změnou názvu sbírky - Sbíрка Hornického muzea Příbram.

Klíčovou povinností a závazkem muzea zároveň, definovanými mimo jiné Etickým kodexem muzeí ICOM, je zajistit řádnou evidenci a dokumentaci sbírkových předmětů. S tím souvisí provádění pravidelných inventarizací a revizí, což řeší v podmínkách Hornického muzea Příbram materiál s názvem **Zásady pro inventarizaci Sbířky Hornického muzea Příbram z 2. 1. 2003 a Harmonogram inventarizací**. Zároveň je prováděna pravidelná a soustavná kontrola stavu klimatu, zejména vlhkosti, teploty, úrovně světla, UV v depozitářích a expozicích, se zpětnou vazbou v podobě odstraňování případných nedostatků – viz dokumenty **Režim zacházení se Sbířkou Hornického muzea Příbram z 2. 1. 2003 a Depozitární řád Hornického muzea Příbram z 1. 1. 2003**. Stranou nezůstává ani otázka manipulace se sbírkami a badatelské návštěvy – viz **Kniha manipulace se sbírkami a Kniha kontrol a badatelských návštěv a dále Badatelský řád Hornického muzea Příbram z 1. 1. 2003**.

Silná stránka: Kvalita a unikátnost sbírek.

Solidní zabezpečení, včetně EZS, údržba a evidence sbírek. Budování nových depozitářů podsbírky zoologické, botanické, historického a etnografického textilu, historické a militární, dále

etnografické, mineralogické, tektitů, paleontologické, geologické a petrografické (v r. 2005, 2008, 2009, 2012, 2013).

Slabá stránka: Umístění podsbírky zoologické a botanické v cáčovně dolu Vojtěch (nové depozitáře), historické, historického a etnografického textilu, etnografické, mineralogické, tektitů, paleontologické, geologické a petrografické v areálu Ševčinského dolu a také v areálu Památníku Vojna (nové depozitáře).

Priorita 2: Přístup

Strategický cíl: Systematicky odstraňovat bariéry (fyzické, psychologické, senzorické) **bránící přístupu do muzea a ke sbírkovým předmětům**, k jejich plnějšímu využití; a **podporovat růst návštěvnosti a veškeré formy využití muzejních zdrojů veřejností.**

Dílčí cíle: HM Příbram chce **udržet vzestupný trend návštěvnosti** (inovací některých expozic, novými výstavníky celky, doprovodnými programy, propagací apod.). Od r. 2007 zavítalo každoročně do HM Příbram více než **100 000 platících návštěvníků**, muzeum se tak zařadilo k **nejnavštěvovanějším ve Středočeském kraji** a zaujímá okolo **10. místa v rámci všech muzeí ČR**. HM Příbram bude pokračovat v odstraňování bariér přístupu - doposud se podařilo vytvořit **bezbariérový přístup do 11 expozičních celků:**

- 1) Bývalé sypy Ševčinského dolu - vstupní objekt muzea
- 2) Věž Ševčinského dolu - náraziště
- 3) Strojovna Ševčinského dolu
- 4) Skanzen důlní techniky v plenéru
- 5) Prokopská štola
- 6) Strojovna dolu Anna
- 7) Cáčovna dolu Anna
- 8) Šachetní budova dolu Vojtěch - náraziště

- 9) Areál Skanzenu Vysoký Chlumeč
- 10) Muzeum Špýchar v Prostřední Lhotě - vstupní expozice
- 11) Areál Památníku Vojna (všechny expoziční objekty mimo ubytovací objekt G, bývalý vězeňský kulturní dům a novou kuchyni).

V těchto snahách bude pokračováno i nadále. V nedávné minulosti (r. 2004) došlo váchovně dolu Anna k výstavbě výtahového zařízení pro přepravu osob, včetně tělesně postižených, do části historického nepřefáraného podzemí březohorských šachet. Projekt byl dokončen roku 2006. Roku 2008 se realizovalo vybudování **asfaltových stezek pro tzv. vozíčkáře** mezi jednotlivými objekty v areálu Památníku Vojna a proběhla úprava WC pro handicapované. V rámci střednědobého plánu na období let 2012–2016 se uvažuje **v roce 2014 o nákupu tzv. schodolezu** (částka 220 000, Kč), s jehož pomocí budou mít tělesně handicapovaní možnost navštívit též expozice v objektu bývalého kulturního domu, ubytovacího objektu G a galerie OPE v nové kuchyni. Tato investice bude znamenat, že i tělesně postižení se dostanou bez problémů do všech expozičních objektů Památníku Vojna.

Silné stránky: Výjimečnost prostředí historických dolů a dále skutečnost, že průvodcovskou činnost vykonávají bývalí havíři (autentičnost), oblečení do hornických uniforem, lidé s vlastní bohatou zkušeností z tohoto pracovního prostředí. Úroveň marketingu. Rozsáhlé zahraniční styky, včetně účasti na řešení mezinárodních odborných projektů. V muzeu pracuje rodilý Němec, který má na starosti zahraniční záležitosti.

Slabé stránky: Různá kvalita průvodcovské služby ze strany sezónních průvodců z řad studentů. Je nutné provádět kvalitní výběr těchto pracovníků, náležitě je školit a průběžně kontrolovat.

5 **Vzdělávání, ediční a odborná činnost**

Strategický cíl: Profilovat **vzdělávací funkci** jako důležitou oblast činnosti a poslání muzea; rozvíjet s tím související ediční činnost, navazující na odbornou práci a reprezentující jednu z hlavních cest zhodnocení výsledků výzkumného a badatelského úsilí muzea.

Vzdělávání

Dílčí cíle: Rozšířit již existující výchovně vzdělávací projekt s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (v roce 2014 - 14. ročník projektu); pro seniory bude pokračovat cyklus přednášek s názvem „**Akademie třetího věku**“ - **podporované Středočeským krajem**; zkušenosti s tématem spolupráce se školami prezentovány odborné veřejnosti, publikačními příspěvky, prezentací ředitele HM Příbram, atd.

Spolupráce se školami: MŠ (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornický vláčkem, Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štoli), ZŠ (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy - „Školní rok v Hornickém muzeu“), SŠ + 2. stupeň ZŠ (středoškolské odborné praxe, exkurze, soutěže, ročníkové práce), VŠ (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, partnerské smlouvy s univerzitami, odborné práce a jiné) dle **zpracované koncepce spolupráce se školami** (s využitím metodického portálu www.rvp.cz - **strukturovaná prezentace vzdělávacích programů**); například v r. 2012 připravilo HM Příbram ve spolupráci se Základní školou Propojení Sedlčany do Skanzenu Vysoký Chlumeč zážitkovou a činnostní výuku historických řemesel v rámci projektu s názvem „**Co uměl dědek, umím taky**“; HM Příbram uzavřelo v r. 2012 **dohodu o partnerství** s Národním muzeem Praha v rámci spolupráce při řešení projektu „**Dotkni se 20. století**“ se zaměřením na **podporu výuky moderních českých a československých dějin 20. století** v mezinárodních souvislostech na ZŠ a SŠ (realizace projektu spolufinancovaného Ministerstvem školství v období 2012–2014), HM Příbram tímto získá kromě nové klientely návštěvníků též interaktivní

vzdělávací materiál, výukové listy, fotodokumentaci, komiks s interaktivními prvky, pracovní listy, DVD-R s audio a audiovizuálními záznamy, e-learningové lekce atd.; HM Příbram se v období 2011–2012 zapojilo do vzdělávacího projektu určeného pro učitele dějepisu s názvem „**Edu čas - Po stopách nesvobody**“, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR, orientovaným na poznávání míst spjatých s důsledky vlád totalitních režimů i osudy jejich obětí (pobočka HM Příbram - Památník Vojna, Památník Terezín a Lidice, Židovské muzeum atd.); HM Příbram ve spolupráci s Památníkem Lidice, příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR, vytvořilo v r. 2012 společný **interaktivní vzdělávací projekt** určený pro školy s názvem „**Vězeňské tábory - nástroje perzekuce**“, tento projekt má **Statut akreditovaného semináře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR**; HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu s ČVUT v Praze, Fakultou stavební, na téma „Štola Josef Smilovice - výuka a výzkum**“, s využitím historického důlního díla ve známé lokalitě středního Povltaví dotčené těžbou zlata (r. 2012); HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu VŠB - TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky** ohledně nabídky služeb muzea pro potřeby **univerzitní výuky a exkurzí** (2011–2014); HM Příbram uzavřelo Partnerskou smlouvu s **Pohádkovým královstvím, o. s. České Budějovice** v rámci výchovně vzdělávacích a poznávacích projektů pro děti s názvem „Pohádkový maxi - 4pohled“ a „Měsíc věží a rozhleden ČR“ (r. 2012); **z pravidelné spolupráce se zahraničními univerzitami** je možné uvést též technické univerzity ve Freibergu, Mnichově a Clausthalu v SRN.

Silná stránka: Duchovní potenciál muzea.

Slabá stránka: Časově limitované možnosti škol s ohledem na vlastní výchovně vzdělávací program, úsporná opatření škol.

Ediční činnost

Každoroční spolupráce HM Příbram na redakci **Středočeského vlastivědného sborníku** (ředitel muzea je předsedou redakční rady - korektury sborníku, vlastní příspěvky pracovníků muzea) vydávaného Středočeským muzeem v Rožtokách u Prahy; každoroční podíl na redakci sborníku **Podbrdsko** vydávaného HM Příbram a

Státním okresním archivem Příbram (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky).

Spolupráce HM Příbram na realizaci publikace s názvem „**Z historie staré Vltavy**“, z autorské dílny ředitele HM, financované obcí Chotilsko a Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, r. 2013.

Spolupráce HM Příbram na realizaci knihy „**Uranové minerály ČR**“ (DIAMO, s. p., Uranium Mining Future CZ, o. s., Česká geologická služba Praha a další), vydání v r. 2013.

Spolupráce HM Příbram s městem Příbram na 2. vydání knihy ředitele HM s názvem „**Památky Příbrami v obrazech**“, dotisk v r. 2013.

Spolupráce HM Příbram na tvorbě publikace dokumentující **pomníky a památníky 1. a 2. světové války** (s Českým svazem bojovníků za svobodu a Státním okresním archivem Příbram), předpoklad vydání 2014.

Účast HM Příbram na realizaci publikace s názvem „**Brdy - Hřebeny**“ pojednávající o přírodních poměrech, historii, včetně báňského podnikání, a o kulturním dědictví výše uváděného regionu (pod záštitou Ministerstva životního prostředí, České zemědělské univerzity v Praze a dalších subjektů), plán vydání r. 2014.

Spolupráce HM Příbram na realizaci publikace „**Historie Příbrami**“ (nakladatelství Lidové noviny), vydání v r. 2016.

Každoroční spolupráce HM Příbram s Deutsches Bergbau-Museum Bochum (SRN), při které se HM Příbram podílí na vydání zvláštního čísla odborného časopisu **Der Anschnitt** obsahujícího Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa); HM Příbram zpracovává tuto bibliografii za ČR.

V rámci ediční činnosti realizuje HM Příbram průběžně též vydávání katalogů významných výstav (v r. 2012 s názvem „**20 000 generací, aneb průvodce dobou kamennou a bronzovou na Příbramsku**“ z autorské tvorby archeologa muzea Rastislava Koreného), tištěných průvodců expozicemi, různých propagačních

materiálů, pohlednic a dalších suvenýrů (např. v r. 2012 stavebnice papírového modelu Ševčinského dolu, v r. 2013 dolů Vojtěch a Anna od autora Ivana Zadražila) atd.

Odborná činnost

Odborná činnost HM Příbram se opírá o **aktivity jednotlivých pracovišť společenských a přírodních věd**, dále pracoviště **konzervátora a restaurátora, muzejní knihovny a muzejního pedagoga**. Do oblasti společenskovědní náleží **archeologické pracoviště**, zaměřené především na realizaci záchranných archeologických výzkumů v regionu v souvislosti s probíhající stavební činností, jakož i na další dění v rámci vlastní vědeckovýzkumné a badatelské práce, hledající stopy prvotního osídlení regionu a doklady nejstarší montánní praxe. **Pracoviště historiků** se orientuje zejména na studium dobových materiálů, odborné literatury, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se dějin báňského podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku. Pozornost je věnována také událostem 1. a 2. světové války a problematice období totalitních režimů. **Etnologické pracoviště** upírá svoji pozornost prioritně k výzkumu a dokumentaci života lidí ve středním Povltaví a na Podbrdsku z hlediska národopisného. **Pracoviště přírodních věd** s ohledem na prohlubování profilace muzea pokračuje v bádání z oblasti **mineralogie, geologie a petrografie** Příbramska ve vztahu k místní těžbě a zpracování nerostného bohatství. **Botanické pracoviště** realizuje dlouhodobý terénní výzkum s akcentem na květenu Podbrdsku, Brd a středního Povltaví. **Zoologické pracoviště** se zaměřuje na systematický výzkum a mapování fauny drobných toků a monitorování výskytu ohrožených živočichů v oblasti středního Povltaví, Brd a Podbrdsku. **Pracoviště konzervátorské a restaurátorské** plní jednak úkoly spojené s péčí o Sbírkou Hornického muzea Příbram a současně řeší průběžné restaurování a konzervování vybraných sbírkových předmětů. **Muzejní pedagožka** se účastní přípravy a realizace řady výchovně vzdělávacích projektů orientovaných na mládež, spolupráci se školami a také na vzdělávání seniorů. **Knihovna** Hornického muzea Příbram pokračuje v elektronické evidenci a dalších činnostech týkajících se této muzejní práce.

Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, kooperuje i s dalšími institucemi obdobného zaměření. V r. 2012 zpracovalo např. hlavní oponenturu k chystané stálé expozici z historie hornictví pro Národní technické muzeum Praha, která byla zpřístupněna veřejnosti v r. 2013. HM Příbram vstupuje v oblasti **odborné činnosti** rovněž do některých **mezinárodních projektů**. Z těch nejvýznamnějších spadajících do sledovaného období let **2012–2016** je možné uvést mimo jiné účast na mezinárodních seminářích, sympoziích, kolokviích atd., například na mezinárodní konferenci věnované technickým památkám a historii společnosti Breithfeld&Daněk s názvem Italia Nostra Onlus konané v Terstu v Itálii r. 2012, s prezentací HM Příbram o parních těžních strojích B&D; účastí na semináři o historii drátěných těžních lan v Zinngrube Ehrenfriedersdorf, SRN, r. 2012; HM Příbram přijalo v r. 2012 pozvání na 3. Středoevropskou mineralogickou konferenci (3rd Central-European Mineralogical Conference) konanou v Miskolci v Maďarsku, s prezentací na téma „Ag-Sb-Pb minerály ze šachty č. 21 příbramského uranového ložiska“; HM Příbram navštívili zástupci vedení významného polského hornického muzea Kopalnia soli Wieliczka (r. 2012) za účelem navázání spolupráce; v r. 2012 navštívil pobočku HM Příbram – Památník Vojna ředitel Památníku Hohenschönhausen Berlín Hubertus Knabe z důvodu získání informací o realizaci expozic dokumentujících období totality a navázání spolupráce; muzeum se zúčastnilo semináře o historii hornictví a o báňských muzeích v Grube Glasebach Strassberg, SRN, r. 2012. HM Příbram připravilo ve spolupráci se třemi německými muzei, Bergarchiv a Technickou univerzitou Clausthal – Zellerfeld putovní výstavu o historii drátěných těžních lan, která byla v r. 2012 prezentována v SRN v Bergbaumuseum Freital, ve Wallfahrtsmuseum Neukirchen b. Hlg. Blut a v Hüttenmuseum Thale. HM Příbram připravilo s městem Příbram do partnerského města Hoorn v Holandsku výstavu dle scénáře ředitele HM s názvem „The Last Battle of the Second World War in Europe at Slivice in Příbram Region – Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“, uspořádanou při příležitosti výročí osvobození města Hoorn a situovanou v kostele Northern Church 20. 4. – 5. 5. 2012; HM Příbram uzavřelo partnerskou smlouvu se Slovenským bankým múzeem v Banské Štiavnici v souvislosti s pořádáním mezinárodní

konference s názvem „Vivat akadémia“ konané v Banské Štiavnici , SR, 11. 10. – 12. 10. 2012 pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviče a financované z Mezinárodního Visegradského fondu, za účasti zástupců ze Slovenska, ČR, Polska, Maďarska, Německa a Rakouska, na které ředitel HM Příbram vystoupil s odbornou přednáškou na téma „Březohorský stříbrorudní revír a jeho mezinárodní význam v 19. století v kontextu s činností Báňské akademie“, ředitel HM byl zároveň pověřen vědeckou radou této konference řídit sekci věnovanou historii montánního školství. Na základě partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, zajišťuje HM Příbram v letech 2007–2013 odborné exkurze pro členy sdružení „Akademie für Natur und Industriekultur“ ze SRN a ČR na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“. Projekt je financován z Dispositionsfonds der Euregios, program INTERREG IV.

HM Příbram zastoupené ředitelem se každoročně účastní jednání Středoevropské unie technických muzeí (MUT); HM Příbram se každoročně účastní ve spolupráci s městem Příbram Mezinárodního setkání partnerských a hornických měst Evropy; HM Příbram se každoročně účastní Mezinárodního kolokvia Techné Ostrava a dále Mezinárodního sympozia Hornická Příbram ve vědě a technice – ředitel HM je členem vědecké rady tohoto sympozia, muzeum je jedním z garantů sekce T (Tradice a hornické památky) a organizátorem odborné exkurze – vše věnováno montánním památkám a báňskému muzejnictví.

6 Propagace

K dosažení odpovídající **výkonnosti** muzea je zapotřebí vhodný **marketing**, což představuje znalost trhu a jeho segmentů. Nepostradatelnou roli zde sehrává **propagace**, které je v HM Příbram věnována soustavná pozornost a rozvíjí se v několika rovinách. Od roku 2004 jsou například všechny vstupní objekty muzea zároveň informačními místy. Dbá se zejména na kvalitu vstupního prostředí (informační servis, cizojazyčné texty, kvalifikovanost a vstřícnost personálu, dostupnost propagačních tiskovin a materiálů zdarma, nabídka suvenýrů, vizuální prvky s logem muzea a symbolikou jednotlivých areálů a expozic aj.). Prohlubuje se též spolupráce se zřizovatelem – **Středočeským krajem** a s místními informačními centry (průběžné doplňování propagačních materiálů, předávání nejnovějších informací e-mailem, aktualizace www.) a s mnoha kulturními organizacemi doma i v zahraničí, médií, restauračními a hotelovými subjekty atd. Od roku 2006 se každoročně muzeum prezentuje minimálně na třech místech **v zahraničí propagační putovní výstavou** s názvem „**Hornické muzeum Příbram se představuje**“. Od roku 2009 je HM Příbram **členem Asociace cestovních kanceláří ČR**.

Již tradiční charakter má propagace muzea na **veletrzích cestovního ruchu** v Brně – GO a REGIONTOUR, v Praze – HOLIDAY WORLD, na Veletrhu cestovních možností v Poznani v Polsku (spolupráce s městem Příbram – „Hornická hospůdka“ a také v rámci KÚ SK); při **Mezinárodním setkání hornických měst** ve Freibergu (SRN) a dále v kulturních a informačních střediscích v tuzemsku i v zahraničí (např. Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen, Banská Štiavnica a další); v tiskových materiálech orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na Marketingový průzkum - důraz kladen na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty - zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie).

V r. 2012 HM Příbram uskutečnilo **nové zpracování webových stránek** (nabídka pro školy, atraktivní montánní památky a muzejní expozice, archeologie, vstupné, otvírací doba atd.).

HM Příbram se každoročně **zapojuje s nadstandardním programem do akcí:** Mezinárodní den památek a sídel, Festival muzejních nocí (noční jízdy hornickým vláčkem, tajuplné podzemí dolů a permoníci, noční prohlídky bývalého vězeňského lágru Vojna), Mezinárodní den muzeí, Den památky obětí komunistického režimu, Prokopská hornická pouť, Den řemesel ve skanzenu, Dny evropského dědictví, Den památek techniky a průmyslového dědictví, Den Středočeského kraje, Měsíc věží a rozhleden ČR, Vánoce v hornickém domku a nadílka v Prokopské štole a další.

Probíhá propagace muzea v tuzemských sdělovacích prostředcích - ČT Praha, TV Prima, regionální TV Fonka, v rozhlase, tisku, včetně časopisů orientovaných na cestovní ruch, apod.; o akcích v HM Příbram přináší reportáže například Rádio Blaník, Český rozhlas Region, Rádio Praha - zahraniční vysílání a další; Český rozhlas Region nabídl mediální partnerství; propagace muzea i v zahraničních médiích - tisku, rozhlase, TV.

Byla vytvořena **úzká spolupráce v rámci propagace se zřizovatelem - Středočeským krajem** (např. účastí na veletrhu Památky na Výstavišti Praha - Holešovice; pravidelnou tvorbou informačních materiálů v elektronické i tištěné podobě - Newsletter Středočeského kraje, Program VIP akcí příspěvkových organizací z oblasti kultury atd.).

7 Finanční plán (příjmy a výdaje, vícezdrojové financování)

v tis. Kč

U k a z a t e l	Rozpočet 2012	2013	2014	2015	2016
Příjmy celkem	24 267	24 870	25 500	25 800	26 100
Tržby za vlastní výkony	2 832	2 885	3 025	3 200	3 400
Neinvestiční příspěvek PO z rozpočtu SK	21 435	21 850	22 105	22 230	22 400
Příspěvky, dotace, granty od jiných subjektů		135	370	370	300
Neinvestiční výdaje celkem	24 267	24 870	25 500	25 800	26 100
z toho: mzdové náklady (bez zák. pojištění)	11 550	11 750	11 880	12 000	12 120
přepočtený počet zaměstnanců	47,8	48	48,6	49,2	49,6
Investiční výdaje	108	5 170	2 220	7 100	5 500
Investiční příspěvek PO z rozpočtu SK	108	5 170	2 220	7 100	5 500

Čerpání prostředků z jiných zdrojů

Participace HM Příbram na projektech s možností čerpání finančních prostředků z evropských fondů – zapojení do projektu v rámci **ROP NUTS II Střední Čechy („Propagace turistické destinace Příbramsko“)** jako partner města Příbram na základě Smlouvy o partnerství a Dodatku č. 1 – účastí na veletrzích cestovního ruchu v ČR, SRN a Polsku a na vzniku a získání propagačních materiálů, realizace **do 31. 12. 2017**. Na základě uzavření Partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft , Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem **„Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen“**, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic HM Příbram zajišťovalo v průběhu let **2012-2013** exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“, jejichž **náklady byly hrazeny z příslušného grantu**. HM Příbram uzavřelo v r. 2012 Dohodu o partnerství s Národním muzeem Praha – Historickým muzeem a dalšími subjekty v rámci spolupráce při řešení projektu **„Dotkni se 20. století“** financovaného **grantem Ministerstva školství ČR** – se zaměřením na podporu výuky moderních českých a československých dějin 20. století v mezinárodních souvislostech na ZŠ a SŠ, čímž získá HM Příbram další klientelu návštěvníků a nový interaktivní vzdělávací materiál **(na období 2012-2014)**. V roce 2012 požádalo HM Příbram o **grant Ministerstvo kultury ČR v rámci Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO)**, část D na restaurování historického nábytku pro stálou expozici ve Skanzenu Vysoký Chlumeč s realizací v r. 2013 **(částka 135 000,- Kč)**. V r. 2013 zpřístupnilo HM Příbram **novou stálou expozici** o ploše 250 m² ve své pobočce Muzeu Špýchar Prostřední Lhota s názvem **„Z historie staré Vltavy“**, z autorské dílny ředitele HM, **projekt financován obcí Chotilsko a Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (celková částka 800 000,- Kč)**.

V roce 2014 bude **HM Příbram usilovat o získání pozemku a objektu bývalých garáží a archivu v areálu dolu Anna**, využívaných doposud s. p. DIAMO, o. z. Správa uranových ložisek Příbram. Dle sdělení vedení s. p. DIAMO hodlá podnik tyto nemovitosti v r. 2014 prodat nebo převést jako nepotřebný majetek (cena

nemovitostí dle znaleckého odhadu činí 1 849 600,- Kč). V případě zájmu ze strany Středočeského kraje je vedení s. p. DIAMO připraveno jednat s reprezentací kraje i o **bezúplatném převodu práva hospodaření**. HM Příbram by tento objekt (parc. č. 2011, o výměře 431 m²) využilo jako deponitární prostory a zároveň by zúžitkovalo i přiléhající pozemek (parc. č. 5218, o výměře 1 737 m²), neboť představuje jedinou příjezdovou komunikaci k muzeu, kterou dosud využívá HM Příbram pouze na základě zřízení věcného břemene jízdy a chůze; proto se jeví důležitým počinem záměr muzea **získat i tento pozemek do vlastnictví Středočeského kraje - HM Příbram**.

V roce 2014 plánuje HM Příbram realizaci stálé výstavy v areálu Památníku Vojna (budova velitelství, suterén) s názvem „**Výslechové metody Státní bezpečnosti v 50. letech 20. století**“, s finančním krytím z Grantové agentury ČR (v celkové částce 70 000,- Kč).

V roce 2014 připraví HM Příbram projekt s **možností financování v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR** s názvem „**Vlivy lidové hmotné kultury na utváření krajiny a sídel středního Povltaví**“ (v celkové výši 1 200 000,- Kč, na období 2014–2017).

V roce 2015 vytvoří HM Příbram výstavu a zpracuje doprovodnou publikaci s názvem „**Letecké snímky ubytovacích a pracovních areálů pro nesvobodné pracovní síly při uranových dolech na Příbramsku**“, s finančním krytím od Grantové Agentury ČR (v celkové výši 70 000,- Kč).

8 Opravy, údržba a rozšíření spravovaného majetku

Opravy a údržba - na nejnútnejší údržbu a opravy v rámci jednotlivých areálů **plánuje** HM Příbram **každoročně v letech 2012–2016** částku ve výši **2 000 000,- Kč** (např. péče o více než 6 ha pozemků v areálu Památníku Vojna, 3 ha ve Skanzenu Vysoký Chlumeč, více než 200 hmotných exponátů z historické důlní techniky vystavených v plenéru na kolejištích, provozování celkem **49 historických objektů**, **64 stálých expozic** a více než **2 km podzemí** zdejších dolů).

V roce 2013 muzeum připravilo **vykoupení pozemku parkoviště** od stávajících soukromých majitelů **v areálu dolu Anna** v Příbrami - Březových Horách (parc. č. 52/17, o rozloze 1 172 m², **cena 1 470 000,- Kč**).

V areálu dolu Anna připravuje HM Příbram na r. 2014 **instalaci funkční repliky původního vodního kola z 18. století** v komoře dolu Anna (**celkové náklady 900 000,- Kč**).

V roce 2014 plánuje muzeum ve Skanzenu Vysoký Chlumeč **transfer a znovupostavení historické kovárny z 19. století z Jiví u Heřmaniček** (**celkové náklady 2 000 000,- Kč**).

V roce 2014 bude **HM Příbram usilovat o získání pozemku** (parc. č. 5218, o výměře 1 737 m²) **a objektu bývalých garáží a archivu** (parc. č. 2011, o výměře 431 m²) **v areálu dolu Anna v Příbrami - Březových Horách**, využívaných doposud s. p. DIAMO, o. z. Správa uranových ložisek Příbram. Dle sdělení vedení s. p. DIAMO hodlá podnik tyto nemovitosti v r. 2014 prodat nebo převést jako nepotřebný majetek (cena nemovitostí dle znaleckého odhadu činí 1 849 600,- Kč). V případě zájmu ze strany Středočeského kraje je vedení s. p. DIAMO připraveno jednat s reprezentací

kraje i o **bezúplatném převodu práva hospodaření** (využití jako depozitární prostory a příjezdová komunikace k muzeu).

V roce 2015 plánuje HM Příbram uskutečnit ve Skanzenu Vysoký Chlumeč **stavbu kopie objektu dřevěné kapličky z 1. pol. 19. stol. ze Sedlčanska (celkové náklady 1 000 000,- Kč).**

Muzeum zároveň usiluje v areálu Památníku Vojna o **vybudování repliky původní těžní věže šachty Vojna č. 2 z r. 1948 (celkové náklady 2 500 000,- Kč).**

V roce 2016 muzeum připravuje v prostředí Skanzenu Vysoký Chlumeč **vytvoření kopie rybářské bašty z 18. - 19. století (celkové náklady 2 500 000,- Kč).**

Muzeum dále plánuje **stavbu repliky dřevěné ubytovací budovy bývalého vězeňského lágru v Památníku Vojna**, s cílem názornějšího dokreslení ponuré atmosféry tohoto místa spojeného s utrpením našich spoluobčanů v době nesvobody (celkové náklady 3 000 000,- Kč).

9 Lidské zdroje a institucionální kultura

Strategický cíl: Zvyšovat motivaci a kvalifikaci pracovníků a proměnit institucionální kulturu tak, aby se stala otevřenější, aby akceptovala pojetí muzea jako veřejné služby, a orientovala se na dosahování nejvyšší kvality ve všech výstupech.

Dílčí cíle: Zachovat stávající personální obsazení v muzeu tak, aby bylo možné vyváženě plnit jednotlivé statutární funkce a zároveň využívat všech možností ke zvyšování kvalifikace managementu i zaměstnanců.

Silná stránka: Hornické muzeum Příbram má nyní tabulkově **obsazena všechna plánovaná místa odborných pracovníků**.

Slabá stránka: Omezený výběr kvalifikovaných odborných pracovníků s ohledem na současné možnosti finančního ohodnocení.

Personalistika 2013

Rozšíření turistické sezóny ve Skanzenu Vysoký Chlumec o 1 měsíc a prodloužení provozní doby od května do srpna o 1 hodinu – otevřeno do 18 hodin.

– sezonní průvodci	mzda	200 000,00 Kč
(příplatky za práci přesčas)	zák. pojištění	70 000,00 Kč
Sumarizace		
osobní náklady		270 000,00 Kč
přepočtený úvazek		0,2

Personalistika 2014

MVS – sezonní průvodce	mzda	130 000,00 Kč
(duben – říjen, úvazek 1)	zák. pojištění	45 000,00 Kč
Sumarizace		
osobní náklady		175 000,00 Kč
přepočtený úvazek		0,6

Personalistika 2015

MVS – sezonní údržbář (duben – říjen, úvazek 1)	mzda zák. pojištění	100 000,00 Kč 35 000,00 Kč
--	------------------------	-------------------------------

Sumarizace osobní náklady přepočtený úvazek		135 000,00 Kč 0,6
---	--	------------------------------------

Personalistika 2016

HM – muzejní pedagog (rozšíření úvazku)	mzda zák. pojištění	120 000,00 Kč 42 000,00 Kč
--	------------------------	-------------------------------

Sumarizace osobní náklady přepočtený úvazek		162 000,00 Kč 0,4
---	--	------------------------------------

10 Závěr

Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, se zařadilo mezi uznávaná a vyhledávaná montánní muzea v ČR i v mezinárodním měřítku. Od roku 2007 prochází každoročně příbramskými expozicemi více než **100 000 platících návštěvníků**, což je dokladem, že muzeum patří zároveň k **atraktivním turistickým cílům nejen Středočeského kraje, ale i České republiky**. Dle agentury CzechTourism, která sestavuje žebříček turistických míst s nejvyšší návštěvností, zaujalo čtvrté místo ve statistice TOP nejvyhledávanějších technických památek ČR. V posledních letech **získalo** díky svým aktivitám orientovaným zejména na záchranu a následné zpřístupnění veřejnosti montánních památek **řadu ocenění**. V roce 2002 například zvítězilo v celostátní soutěži muzeí ČR Gloria Musaealis, roku 2005 a 2007 obdrželo titul Český permon roku, roku 2005 stříbrnou medaili Sdružení hornických měst Evropy v německém Freibergu, roku 2007 zlatou medaili Českého báňského úřadu, roku 2011 Stříbrnou medaili komitétu Mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice atd. Spolupracuje s předními institucemi tohoto zaměření u nás i v Evropě, jako například s Národním technickým muzeem Praha, Německým hornickým muzeem Bochum, Vestfálským industriálním muzeem Dortmund, Slovenským banským múzeem Banská Štiavnica a dalšími. Od roku 2001 je muzeum členem prestižní mezinárodní organizace – Středoevropské unie technických muzeí (MUT) a od roku 2009 Deutscher Museumsbund. V rámci středočeských muzeí nejčastěji kooperuje s Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy, Muzeem Českého krasu Beroun, Sládečkovým vlastivědným muzeem Kladno – Hornickým skanzenem Mayrau, Českým muzeem stříbra v Kutné Hoře, ale i s dalšími.

Kouzelná industriální architektura Ševčinského dolu v areálu Hornického muzea Příbram se dostala ve výtvarné podobě v roce 2007 dokonce na platidlo. Česká národní banka totiž vydala zlatou minci v nominální hodnotě 2 500 Kč, na jejíž jedné straně je právě silueta této průmyslové památky. V mezinárodním kontextu jsou vysoce hodnoceny mineralogicko-geologické sbírky ze zdejšího stříbrorudního revíru i uranového ložiska, dále unikátní parní těžní stroje dolů Vojtěch a Anna,

vodní kolo dolu Drkolnov, tajuplné podzemí březohorských dolů, expozice o protikomunistickém odporu a uranovém hornictví v Památníku Vojna u Lešetic, doklady montánní činnosti Keltů prezentované v Muzeu zlata v Novém Kníně a Muzeu Špýchar v Prostřední Lhotě, jedinečná lidová architektura „Kraje kamenů“ ve Skanzenu ve Vysokém Chlumci a mnoho dalších.

Jako příspěvková organizace Středočeského kraje je **muzeum** do značné míry **závislé na příspěvku od svého zřizovatele**. Zároveň se **snaží využívat možností vícezdrojového financování, včetně prostředků z Evropské unie**. Cíle, které si předsevzalo zvládnout, jsou náročné na realizaci i finanční zabezpečení. Hornické muzeum Příbram, příspěvková organizace, věří, že díky těmto zpracovaným Zásadám směřování v letech 2012–2016 se podaří dosáhnout mnoha z vytyčených cílů a přispět tak k dalšímu rozvoji muzea, Středočeského kraje i k důstojné reprezentaci na mezinárodním poli.

PaedDr. Josef Velfl, ředitel

Hana Kabíčková, ekonom

Hornické muzeum Příbram